

Z uwagi na dotychczasowe deklaracji i stanowisko sekretarza generalnego NATO, nie należy oczekiwać przełomowych decyzji na kolejnym szczycie w sprawie wojskowego wsparcia Ukrainy ze strony Sojuszu. Nie wyklucza to jednak bezpośrednich możliwości takiej pomocy poszczególnych członków NATO. Przykładem tego jest współpraca z Ukrainą z Polską, Czechami [6], Wielką Brytanią i Stanami Zjednoczonymi. Pamiętajmy, że wojna toczy się po sąsiedztwie z NATO, a zatem sytuacja jest stale oceniana i reakcje będą ciągle dopasowywane do zachodzących zmian.

Literatura

1. J. Bornio, Nadzwyczajny szczyt NATO z 24 marca 2022 r. – w oczekiwaniu na Madryt, Komentarze IES 572, <https://ies.lublin.pl/komentarze/nadzwyczajny-szczyt-nato-z-24-marca-2022-r-w-oczekiwaniu-na-madryt/>
2. Olech, N. Matiaszczyk, Szczyt NATO – by uniknąć podziałów przeciwko Rosji, <https://ine.org.pl/szczyt-nato-by-uniknac-podzialow-przeciwko-rosji/>
3. M. Świerczyński, Polityka Insight, Będzie jeszcze więcej NATO w NATO. To zły dzień dla Putina, Polityka, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/swiat/2159721,1,bedzie-jeszcze-wiecej-nato-w-nato-to-zly-dzien-dla-putina.read>
4. <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/jedynie-trzy-kraje-mialy-odwage-zelenski-publikuje-mocny-klip/7b0m4nb>
5. Серед країн НАТО нема єдності, як далі діяти щодо Росії – ЗМІ, <https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/04/7/7137378/>
6. <https://tech.wp.pl/czechy-wsparly-ukraine-przekazaly-czolgi-t-72ml-oraz-bojowe-wozy-bmp-1,6754923676641792a>

UDC: 94 (477-25) «1914–1918»

Kizlova A., Dr.

National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Ukraine

PROVIDING OIL FOR POWER PLANT OF KYIV DORMITION CAVES LAVRA IN FACE OF THE WORLD WAR I

Кізлова А., д. істор. н.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКОЇ ЛАВРИ НАФТОЮ ПІД ЧАС ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

In early 20th cent., Kyiv Dormition Caves Lavra was not only the sacred place, important for each Orthodox believer. It was also a self-sufficient institution with its own farming lands, apiaries, hospitals, libraries, hotels and tenement houses, fish-ponds, blow-wells, as well as phosphora-bakery, bakery, printing house and photo studio, sawmill, candle and brick factories and a wide range of various work rooms [For example: 7]. In 1911, independently operated oil power plant became an important part of economic life of the various departments of monastery itself and Pechersk with its numerous permanent users, including military [6]. In 1920, one of the chief engineers of the power plant Viacheslav Ivanov (monk Bartholomew) took his vows in Lavra [4, apk. 25; 6, c. 23]. However, the place of this plant in the activity and mind of brethren is not sufficiently examined.

The aim of this paper is to find out and interpret key features of the behaviour of Spiritual Council (supreme administrative authority of Lavra consisting of archimandrites and hegumens) regarding the providing oil for mentioned power plant in face of the Great War.

Lavra first purchased oil from the «Vacuum Oil Company» and then from late 1914 to early 1915 from the «Nobel Brothers Partnership», the empire's largest oil company [6, c. 18]. During the war, each order and transportation of fuel had to be coordinated with the

leadership of Kyiv Military District and Kyiv Commandant, as well as with the district officials responsible for rail transportation during all the way to Kyiv. The first problems for Lavra began in the first half of 1916, when the monastery could not receive two oil tanks (8 tons and 190 hundredweights) from a regular supplier («Nobel Brothers Partnership») for a long time because of numerous misunderstandings that arose during the ordering of new procedures [1, арк. 433, 434–437 зб., 442, 448–451 зб., 456–456 зб., 458, 460, 461–462, 476, 477–481 зб., 483–488, 490–492 зб., 510–514 зб., 520].

On June 1, 1916, the authorized chairman of a special meeting on fuel for Kyiv district and mineral fuel issued a circular to consumers stating that within three days they had to indicate on special forms how much oil they needed [1, арк. 522–524 зб., 530].

Lavra did everything right. Its monthly applications for the second half of 1916, the first half of 1917 and the beginning of 1918 have been preserved [1, арк. 531–531 зб., 534–534 зб., 557–557 зб., 558, 559–563, 577–578, 589–590, 594–596 зб., 705–707, 833].

Both the chief and keeper of the power plant and all members of the Spiritual Council, first of all the Father Superior, were involved in adapting to new conditions. Various secular and monastic employees of the power plant performed the assignments for interaction with the relevant institutions [1, арк. 546–546 зб., 548, 549–550, 552–554, 567–567 зб., 569–571 зб., 573–575 зб., 588–589 зб., 603–609, 627–627 зб., 631–632 зб., 637–639 зб., 644, 653–653 зб., 656–656 зб., 678–678 зб., 681–683 зб., 712–714 зб., 747–747 зб., 759–760, 804, 830; 6, с. 19].

In the beginning of 1916, Lavra tried to carry out work for military institutions (sometimes including urgent) on the condition that it would be provided with 8 tons and 190 hundredweights of oil per month [1, арк. 548, 550].

Despite the complete support of the Kyiv Military District Headquarters, the power plant was repeatedly threatened with shutdown due to depletion of oil reserves. It happened for the first time on January 3, 1916 and was repeated in June 1916, February, and April 1917 [1, арк. 425, 546–546 зб., 631–632 зб., 682–683 зб.].

On March 6, 1917, the Fuel Commissioner was above-board and wrote to the Spiritual Council that, according to consumers' demands, he only ordered oil to be provided to them, and its actual volumes depended on the availability of stocks in the supplier's warehouses and largely on the consumer's energy [1, арк. 645–645 зб.].

Lavra warned all permanent users, especially the military, about every possible shutdown of its power plant, explaining the situation [1, арк. 546–546 зб., 631–632 зб., 682–683 зб.]. The Spiritual Council also asked the military to apply for oil to be provided for the Lavra power plant. Due to frequent interruptions in the supply of oil to the Kyiv warehouse of the Nobel brothers, the Lavra borrowed oil, in particular from the Kyiv Arsenal [1, арк. 549–549 зб., 552–554, 567–567 зб., 569–571 зб., 573–575 зб., 588–589 зб., 640–640 зб., 646, 653–653 зб., 678–678 зб.], exposing themselves to the danger of conflicts in case of untimely return. It was thanks to the leaders of Kaufman Hospital that it was possible to extract at least a little oil [1, арк. 669, 684–684 зб., 826].

On June 11, 1918, the Spiritual Council addressed the head of the Ukrainian state, Hetman Pavlo Skoropadsky, with a message that because of oil lack Lavra power plant might stop. A copy of this request for oil was sent to the Minister of War of the Ukrainian state, and then to the new Kyiv commandant [1, арк. 743–743 зб.; 5, арк. 1–3]. It is significant that these documents were translated into Ukrainian, while the need for the power plant was explained by its contribution to the work of military institutions, especially the Kaufman Military Hospital [1, арк. 784–784 зб., 806–808 зб.], according to the imperial tradition. On October 17, 1918, Anthony, Metropolitan of Kyiv, as the abbot of Lavra, personally wrote to the head of the foreign relations department of the Astrakhan regional government when the monastery found itself in despair due to lack of fuel [1, арк. 770–770 зб.]. In November 1918,

II Міжнародна наукова конференція «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки»

the power plant switched to one diesel instead of two [1, арк. 816–817 зв.], because the chief physician of Kaufman Hospital A. Tomaszewski [6, с. 24] wrote to the Father Superior that «нефти нѣтъ, керосину тоже больше нѣтъ. Сколько времени продлится такое положеніе, неизвѣстно. (There is no oil, no kerosene. It is unknown how long this will last)» [1, арк. 816].

It is possible to argue, that the Spiritual Council of Lavra, its Superior and the administrative personnel of Lavra power plant were able to find and use the most effective ways of the providing oil for this power plant in crisis conditions of the World War I. It is also important to study this problem during the stage of Ukrainian revolution after the end of the Great War.

Література

1. ЦДІАК України. Ф. 128. Оп. 1 бл. Спр. 3520. 897 арк.
2. ЦДІАК України. Ф. 128. Оп. 1 КДС. Спр. 711. 568 арк.
3. ЦДІАК України. Ф. 128. Оп. 1 КДС. Спр. 719. 395 арк.
4. ЦДІАК України. Ф. 128. Оп. 3 черн. Спр. 893. 41 арк.
5. ЦДІАК України. Ф. 128. Оп. 2 заг. Спр. 483. 3 арк.
6. Пивоваренко Л. Електростанция Киево-Печерской лавры. Корпус 33. Фонды НКПІКЗ: КПЛ-А ВХ № 1220/14, 1989. 27 с.
7. Феофила (Лепешинская), игум. Плач третьей птицы. М.: ЭКСМО, 2017. 432 с.

УДК 94 (477.83(86))

Городиська Н., викладач

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола, Україна

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ТРАДИЦІЇ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.: ТОВАРИСТВА «СОКІЛ», «СІЧ», «ПЛАСТ»

Horodyska N., lector

UKRAINIAN MILITARY TRADITIONS OF THE END OF XIX - EARLY XX CENTURY: SOKIL, SICH, PLAST SOCIETIES

“Коли всі сили народу вичерпались..., тоді на арену боротьби та історії приходить молодь, яка своїм непорочним ідеалізмом та безмежним пожертвуванням для визвольної ідеї пориває за собою народ та творить новий перелік в його житті”.

Остан Терлецький

Молодь – це найбільш динамічна найпродуктивніша категорія людства. Вона виступає своєрідним барометром його суспільно-політичного руху. Молодіжний рух завжди відігравав визначальну роль у кардинальних змінах того чи іншого суспільства.

“Організації української молоді, – писав В.Леник, – поставали і діяли не так у наслідок бунту проти опікунства старших, не так з природного прагнення пошуків чогось нового, не так з бажання проповідувати й здійснювати нову ідею, ідею власного модернішого світу, але радше із відчуття кривди українського народу й бажання та стремління вивести свій народ з тяжкої неволі, відродити його і дати йому суверенність та рівноправність у колі вільних націй [1, с. 5].

Початки організованості української молоді сягають далеко в минуле. Але найбільш активними були молодіжні організації на зламі ХІХ та ХХ ст. Це були бурхливі та визначальні часи. Український народ прокинувся від багатолітнього сну і зазнав протягом кількох десятків років глибокий процес національного відродження. У цьому процесі важливу роль відіграла молодь та її товариства, успіхи яких були